

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechi 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adp. Telefon 630

Director, Fondator și Redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Pro Decanul Baroului avocaților
din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Dolj I. Ionescu
Președinte la Consiliul legislativ

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hașeganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurițiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru, Avocat Oradea-Mare

Leon N. Gheorghe Dr.
Profesor la Universitatea din Cluj

Marta Alexandru
Prim președintele Curții de Apel
Timișoara

Mănescu Ion
Președinte la Curtea de Apel Cluj

Micșa Pompei
Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus

Prim președintele Curții de Apel
Brașov

Poruțiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Ștefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Ștețcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibiului

Dem. Tigoianu
Magistrat

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Ulvineanu Alexandru
Consilier la Curtea de Apel Cluj

Vioreanu G. Ioan
Judecător tribunalul Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat, Avocat din Cluj

C U P R I N S U L

1. Calificarea magistraților de către
șefii autorităților judecătorești . . . de

A. M.

2. Urmăritul și art. 39 p. a. legea
LIV/912 de

Ion P. Vioreanu
Judecător trib. Cluj

3. Cumularea posesoriului cu petitoriul de

Dem. Tigoianu
Magistrat

4. Comisiunile de Disciplină pe lângă
CFR de

Dr. Vasile Stan
advocat

5. Activitatea Curții de Casație în anul
1928. (Discurs) de

Oscar Niculescu
Prim Președintele
Curții de Casație

6. Rezumate de jurisprudențe stabilite
de inst. jud. din Ardeal și Curtea
de Casație

7. Informațiuni.

**Banca
Ardeleană și
Cassa de Economii
S. A. R.**

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointereseată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

**DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.**
CLUJ, PIAȚA UNIRII

Capitaluri
proprii Lei

77,000,000

7

SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOȘAN.

Efectuează
avantajoz
orișice afă-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

**Banca Generală a Țării
Românești București,**

Brăila,
Brașov, Cluj,
Constanța, Craiova,
Galați, Giurgiu, Oradea,
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Măgure e

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000,000 // Rezerve Lei 50,000,000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

BANCA CENTRALĂ

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de tranzacțiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000,000
Fonduri: Lei 20,000,000

Legături directe cu America!

**Banca
Chrissoveloni**

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Capital și rezerve:
LEI 350,000,000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constantinopol, New-York,
Brăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard,
București, Banca Ardeleană Casa de Eco-
nomie Cluj, Chrissoveloni & Co. Paris,
Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON:
379, 62, 427, 980

Industria Sarmei S. A. Cluj

**Fabrica:
Câmpia-Turdei**

Fabricăm: Sărmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sărmă arsă, arămită, Sărmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sărmă
ghimpață, zincată, Agrafe.

Telefan: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru	Instituții și Autorități	700 Lei pe 1 an
•	Advocați	500 Lei pe 1 an
•	Magistrați	400 Lei pe 1 an
•	Un număr simplu	30 Lei
•	Un număr dublu	35 Lei
•	Un număr vechi	40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 53
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 8 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adfje. Telefon 630

Calificarea magistraților de către șefii autorităților judecătorești

Nu credem, că făuritorul legii pentru organizarea judecătorească, promulgată cu decretul Nr. 2110. din 25 Iunie 1924 și-a calificat lucrarea sa de perfectă. N-au avut despre ea o așa măgulitoare părere nici alții. Ca drept semn al acestui fapt vedem, că fiecare Ministru venit la departamentul dreptății, dă de urmele imperfecțiunii legii și își formulează ca prim punct al programului său de activitate, modificarea legii de organizare. S-au și executat aceste programe, dându-i-se legii modificări, prin legile promulgate cu decretele regale Nr. 1207 din 13 Aprilie 1925 și public. în Monitorul Oficial Nr. 84. din 14 Aprilie 1925, Nr. 1743. din 29 Mai 1925 și publ. în Monitorul Oficial Nr. 116, din 30 Mai 1925; Nr. 3413. din 27 Noemvrie 1925 și publ. în Monitorul Oficial Nr. 263. din 28 Noemvrie 1925; Nr. 2713. din 18 Decemvrie 1925 publ. în Monitorul Oficial Nr. 281. din 19 Decemvrie 1925; Nr. 1077. din 16 Martie 1926 publ. în Monitorul Oficial Nr. 63 din 17 Martie 1926; Nr. 1078. din 16 Martie 1926 publ. în Monitorul Oficial Nr. 63 din 17 Martie 1926 și Nr. 4159. din 29 Decemvrie 1926 publ. în Monitorul Oficial Nr. 291. din 31 Decemvrie 1926.

Ultima modificare o avem din 1 Aprilie 1928, care avea pretenția de a revizui și redactarea (stilul), de mulțorii neclară a textelor nemodificate în fond și apoi a le da articolelor o nouă numerotare.

N-a succes nici această străduință, căci între multele altele scăderi mai vedem în art. 67., că la Inalta Curte de Casație ar exista un Consilier cu rang, caracter și atribuții de președinte la Curțile de Apel din Ardeal, pre-

ședinți de senate, de și nu mai sunt în ființă; în art. 76. vedem că „jurământul se va depune și de avocatul chemat a suplini un judecător“, de și avocatul nu numai că nu este chemat să suplinească pe judecător, ci tendința e, de a nici nu-l mai primi în magistratură, oferindu și chiar serviciile; în art. 63. Primpreședinții Curților de Apel vor fi înlocuiți în caz de absență de președinții de *senat*; că conform art. 64. Consiliul superior va putea fi presidat de „Consilierul Curții de Casație“ cu rang, caracter și atribuții de președinte — inexistent —, că conform art. 47. „Procurorul General al Curților de Apel este „capul“ tuturor procurorilor“ (mare și multiplu cap trebuie să fie), că conform art. 68. ierarhia gradelor ordinului judecătorească este astfel stabilită, că în gradul II. procurorul general al Inaltei Curți de Casație le premerge președinților de secție ai Casației, toțiș recrutarea lui se poate face conform art. 110. dintre consilierii și procurorii generali ai Curților de Apel, până ce conform art. 109. președinții de secție ai Casației nu se pot numi decât dintre consilierii, procurorii sau procurorul general al Casației, dacă au o vechime în grad de 2 ani, deci într'un grad superior se pot numi și magistrați din Curțile de Apel, într'un grad inferior însă nu se pot numi decât dintre membrii efectivi ai Inaltei Curți; că art. 121. mai are și azi „Sedrii orfanale“, deși art. 305. le suprimă cu data de 1 Ianuarie 1926. Și altele — și altele.

Se vede de departe că s-au făcut cârpeli. Și cum sunt de credința, că se vor mai face cârpeli și în viitor, să-mi fie permis și mie să propun viitorului legiuitor, un „petec“, care ar acoperi o „lipsă de continuitate“ — cum ar zice un medic legist descriind rana lezăturii — observată în pielea „cizmei“ or-

gănzării judecătorești, lezată și ea binișor.

Art. 121. obligă pe inspectori și pe șefii autorităților judecătorești, că cel mai târziu până la 1 Decembrie să înainteze rapoartele calificative asupra activității profesionale, a conduitei în societate, a aptitudinii și a modului cum își îndeplinesc îndatoririle magistrației ce sunt supuși îndrumării și supravegherii lor imediate. Adecă despre fiecare magistrat, doi superiori se exprimă separat, în deplin secret unul față de celalalt. Nu e greu de admis posibilitatea unor aprecieri și calificări diferite, contrazicătoare și variabile încă și dela epocă la epocă. Inconveniente pentru cel calificat și inconveniente pentru calificator.

Cazuri concrete: Un șef de autoritate dă magistratului din subordine următoarea calificare: „sînguincios, priceput, cunoscător de legi, însă neapt pentru conducere, de oare ce e violent, brutal“, lucru cunoscut în localitate, având chiar certe, încăerări cu unii veniți în fața sa, ba pentru purtarea în calitate de președinte de comisie a fost și bătut pe stradă. Aluia îi face aprecieri onorabile, privat la sîrguință însă zice: „sîrguința lasă de dorit“, împrejurare la fel cunoscută. Ministerul Justiției sesizat de aceste calificări, trimite pe inspectorul judecătoresc să cerceteze cazurile. Ce va fi raportat DSa, nu putem ști, fapt e, că șefului de autoritate i s'au făcut observări degradatoare spunându-i-se, că a procedat subiectiv și condus de sentimente de dușmănie și că întru cât va mai proceda la fel, va fi trimis în fața Comisiunii disciplinare. Neindoios, în fața celor cunoscători ai situației, că nu ce-l dojenit a fost subiectiv.

Alt caz: un alt șef se pronunță asupra unui magistrat din subordinele sale — în ce privește capacitatea sa de sesizare și de cunoștință —, în mod curtenitor, dar grăind adevărul, spunând în ambele direcțiuni, că puterile magistratului sunt reduse, fapt relevant de justițiabili și bine cunoscut și la Minister din alte rapoarte. Ministerul crezând că îi se face magistratului nedreptate, trimite pe inspector să cerceteze și controleze pe șeful autorității, care îi face dovada calificării cu actele redactate de magistrat. Ce va fi înțeles din acele acte inspectorul, și ce va fi raportat Ministerului nu se știe, fapt e, că șeful autorității a fost invitat, să se justifice. N'a fost amenințat cu disciplinar, dar se subînțelegea.

Nu într-o corporațiune de mai mică im-

portanță ca și Consiliul superior al magistraturei, se petrec cazuri de nostime calificări: „ah! bun băiat“, la o reflexiune întâmplătoare contrară sau o laudă mai puțin pronunțată a șefului, să răspunde de către susținătorul „băiatului bun“, „ba nu, e eminent, că doar îl cunosc“, ori susținând șeful pe un cutareva calificat de DSa sau de autoritatea din circumscripție se poate auzi: „da mai lasă-l, că doar îl cunosc, am lucrat cu el“, — când, nu spune, căci puteau să fie 8—9 ani de când nici nu-l văzuse. — Vorba însă a prins și „băiatul bun“ scapă fără să i se vadă foaia calificativă și scapă și ce-l susținut de șef prilejul de a i se vedea foaia, ori raportul calificativ.

Câte odată se îndeplinesc inalte posturi în magistratură după părerile alțora, decât cele ale șefului autorității, care trebuie să fie ce-l mai autorizat cunoscător al celor de sub ordinele sale și al nevoilor autorității de sub conducerea sa, însă să fac alții stăpâni în „casa“ lui.

Ministrul apoi își face o prea puțin prielnică părere despre „șef“. Căci ce îi se poate spune în astfel de cazuri: sau că e „subiectiv“ în apreciere, sau că e incapabil de a-și califica magistrații. Este neindoios, că și una și alta este o părere degradatoare și plină de urmări jalnice pentru prestigiul șefului de autoritate.

Ca icoana să fie și mai captivantă, Vă închipuiți, că sunteți șef de autoritate cu magistrați din diferite provincii. Fiind, Tu, șef, regășean, ardeleanul, bucovineanul basarabeanul autohton nu „bine“ calificat se va plânge, că e persecutat pentru că nu e regășean și viceversa șeful neregășean va fi acuzat, că îl persecută pentru că e regășean!

Prea Onorat viitor legiuitor, Vă rugăm respectuos, scăpați șefii autorităților de aceste calamități și compuneți o autoritate colectivă, un *consiliu de calificare* la fiecare Tribunal și Curte și alcătuiți o ordonanță de modul cum are să-și îndeplinească șefii îndatorirea înaintării rapoartelor calificative, prevăzute de art. 121. În acest caz credem, că se va termina cu acuzele, cu „observările“, cu amenințările, cu calificările de „bun băiat“ și cu secretul lor, pe care de altfel nici legea nu-l prevede.

Un nepretențios proiect de ordonanță, care ar fi complectarea neoprită și necontrazicătoare articolului 121. ar putea fi și următorul:

Art. 1. — Sunt supuși calificărei toți magistrații judecătorilor, tribunalelor și Curților de Apel precum și toți membrii magistrați ai parchetelor tribunalelor și ai Curților de Apel.

Art. 2. — Obiectul calificărei: activitatea profesională (cunoștințele juridice, capacitatea, puterea de sesizare, sîrguința) conduita în societate și în serviciu, aptitudinea de magistrat în general și pentru conducere de autoritate judecătorească.

Art. 3. — Calificarea se face prin întrebarea expresiunilor potrivite pentru fiecare obiect și persoană.

Insușirile favorabile (spre exemplu: puterea de expunere distinsă, capacitatea extraordinară etc.), cunoștințele speciale, precum și defectele esențiale (cum, superficialitatea, lipsa de demnitate etc.) la fel și eventualele urmări disciplinare, ori penale și pedepsele suferite se vor aminti.

Art. 4. — *Autoritățile calificatoare:*

1. *In prima instanță:*

a) Pe judecătorii dela Judecătorii și tribunale inclusiv și procurorii; Consiliul prezidențial al tribunalului competent compus din: Primpreședintele, președinții și Primprocurorul tribunalului, complectat cu șeful Judecătoriei pentru fiecare Judecătorie în parte;

b) pe președinții de secție și pe primprocuror, Primul Președinte al Tribunalului; pe

c) pe Primul președinte și pe președintele Tribunalului cu o secție, precum și pe Consilierii Curții de Apel, Consiliul prezidențial al Curții de Apel, compus din primul președinte, președinții de secție, procurorul general și doi Consilieri ce-i mai vechi în grad;

d) pe președinții de secțiune și pe procurorul general, primul președinte al Curții de Apel;

e) pe primul președinte al Curții de Apel, consiliul prezidențial al Inaltei Curți de Casație și Justiție în prima și ultima instanță.

2. *In al 2-lea instanță:*

Pe toți ce-i amintiți în pct. 1. a—b, Consiliul prezidențial al Curții de Apel amintit la punctul 1. c.;

iar pe ce-i arătați la punct. 1. c. d. Consiliul prezidențial al Inaltei Curți de Casație și Justiție, compus din primul președinte, din

președinții de secție, procurorul general, doi consilieri și un procuror mai vechi în grad al Inaltei Curți.

Art. 5. — Dacă ce-l ce stă înaintea calificărei a făcut serviciu în instanță în anul calificărei timp scurt, calificarea se omite amintindu-se această împrejurare.

Art. 6. — Despre judecătorii, cari urmează a fi calificați, autoritățile calificatoare — atât de prima, cât și a doua instanță — vor ținea o evidență alfabetică, în care la numele magistratului se va însemna părerea, dacă hotărârile revizuite în apel, ori în recurs satisfac sau nu cerințele culturii și cugetării juridice și dacă sunt pregătite cu deplină pricepere. La formarea opiniei nu se poate ținea seama de împrejurarea, dacă instanța de apel, ori casare a confirmat; sau a reformat; ori casat hotărîrea examinată.

Aceste însemnări trebuie respectate cu prilejul calificărei.

Art. 7. — Instanța calificatoare decide prin vot și trece hotărîrea sa într'un tablou (Notă: formularul tabloului se va alcătui cu observarea dispozițiilor acestui regulament) în caz de paritate a voturilor, aceia opinie se va ținea în seamă la care a aderat presidentul consiliului.

Despre votare se poate dresa și proces verbal.

Calificarea făcută de instanța a 2-lea este cea definitivă.

Art. 8. — Instanța primă este obligată a-și motiva — trecând motivele în rubrica observațiilor tabloului, — calificarea care arată că însușirile magistratului rămân sub nivelul general obligatoriu precum și pe cea arătată ca distinsă.

Instanța a 2-a încă e obligată a-și motiva eventuala sa calificare *reformatoare*.

Motivarea va cuprinde arătarea faptelor, ori datele numerice.

Art. 9. — Tabloul de calificare se va face în atâtea exemplare, că fiecareia din autoritățile obligate la calificare să îi rămână un exemplar pentru păstrare în archiva sa, iar altul pentru retrimiteră instanței prime prevăzut cu calificarea din a 2-lea instanță.

Ministerului Justiției i se va înainta câte un tablou cu calificarea ambelor instanțe cel mult până la finea lunii Ianuarie a fiecărui an.

Art. 10. — La cerere verbală cel califi-

cat poate primi informațiune dela instanța primă despre calificarea sa definitivă.

Informațiunea se dă verbal și se întinde asupra tuturor datelor definitive, ce se cuprind în tabloul referitor la persoana sa, deci informațiune despre alt magistrat nu se poate da.

Cel calificat cu lipsa aptitudinilor obligatorii din oficiu trebuie înștiințat oral despre această împrejurare.

Art. 11. — Dacă activitatea sau purtarea celui ce cade sub calificare se schimbă în cursul anului așa fel, că se impune necesitatea modificării calificării, autoritatea care califică în prima instanță are să modifice calificarea.

La reformarea calificațiunii trebuie procedat la fel ca și la calificarea ordinară reformarea motivându-se în tot cazul.

Reformarea nu devine definitivă, decât numai după darea unei hotărâri, care are puterea deciziunii instanței II. În baza calificării modificate, tabloul anual normal va fi corectat de autoritatea care îl păstrează, deci de ambele instanțe.

Informarea despre aceste modificări se face conform art. 10.

Art. 12. — Dacă în cursul inspecțiunii făcută de autoritatea de supraveghere se ivește necesitatea reformării calificării ordinare, acela care face inspecțiunea, comunicând împrejurările cari ar putea servi de basă la modificare, roagă instanța primă pentru punerea în mișcare a procedurii prescrisă de art. 11. Prin o astfel de calificare, sau alta, dar făcut tot de o autoritate, care lucrează în colegiu, ar putea fi înlocuită chiar și lista de prezentare a Curțiilor care și așa e de o valoare problematică.

Viitorul legiuitor va mai avea o îndatorire importantă, anume: compunerea tabloului gradațiunilor, din care să se poată constata la ori ce dată vechimea în grad a fiecărui magistrat. Legea ordonă că înaintările să se facă și în baza vechimei. Dispoziție, care nu se execută, de oare ce când se discută înaintările, cunsiliul superior n'are timp pentru a examina situația câtorva zeci sau sute de magistrați și să stabilească la repezeală vechimea lor spre a putea recomanda pe cel mai vechi și totodată și vrednic. Așa s'au strecurat apoi între recomandări și de acele, ce ar putea fi ușor evitate, având în tot momentul la dispoziție acest tablou.

A. M.

Urmăritul și art. 39 p. a. legea LIV/912

O chestiune delicată pe care instanțele judecătorești sunt chemate a o rezolva, este acela când urmăritul achitând urmăritorul datoriei, indiferent că plata a făcut-o în cursul procedurii premergătoare primei hotărâri sau după darea hotărârii dar înainte de rămânerea ei definitivă, are sau un acțiune de sistarea execuției întotdeauna contra urmăritorul pe baza § 39 p. a legea LIV, care deși plătit a cerut și obținut execuție silită pe averea urmăritului, sau numai reînnoire de proces.

Cazul nu este rar ci din contră foarte frecvent, motiv care a determinat discuția de față, pentru lămurirea problemei sub toate aspectele în așa fel ca pe viitor orice surprindere să fie evitată, nelăsând loc nici unei interpretări și punând pe debitor la adăpost contra oricărui creditor venal, ce crede că se poate ascunde după un text de lege care să-i permită fapte reprobabile.

Iată un creditor A care având o pretenție față de B a înaintat judecătoriei acțiune contra numelui cerând a fi obligat debitorul prin sentință la plata sumei de bani ce o datorează.

Termenul de înfățișare se fixează la o anumită dată și cu toate că debitorul plătește pe creditor înainte de judecarea procesului, avocatul creditorului neștiind de aranjamentul clientului său, se prezintă în ziua dezbaterii obține, sentința în lipsă contra părâtului, i o comunică și nefiind atacată pe nici o cale rămâne definitivă, indiferent dacă că datoria era mai mare sau mai mică de 5000 lei.

Avocatul reclamantului pe baza acestei sentințe cere și obține execuție silită care se efectuează pe averea părâtului;

Ordonanța de execuție este de data aceasta atacată cu acțiune de sistarea execuției la instanța care a ordonat-o, pe motiv că pretenția creditorului a fost achitată integral și judecătorii admite acțiunea urmăritului, scoate din vigoare ordonanța de execuție obligând pe urmăritor la spese.

Contra acestei sentințe urmăritorul face recurs — presupunând că și în apel a fost menținută în cazul când are beneficiul și acestui grad de jurisdicțiune — pe motiv că s'a violat § 39 legea LIV 1912, pentru că nu s'a făcut reînnoire de proces plata efectuată nefiind un fapt întâmplat într'un timp când nu mai putea fi valorificat conform normelor procedurii civile, în procedura premergătoare dărei hotărâri susținând în subsidiar, că ordonanța de execuție, chiar dacă ar avea loc acțiunea de sistarea execuției, nu trebuie scoasă complet din vigoare, ci trebuie menținută, reducându-se în parte numai la

dobânzi și spese de avocat acordate prin sentința în lipsă.

Apărarea urmăritului cred că e lipsită de temeiul legal și iata pentru ce:

Principiul pus în § 39 legea LIV: 1912 modificând § 39 legea LX: 1881 este, că dacă dreptul de execuție s'a stins în total sau în parte, ori a fost suspendat prin acordarea unei amânări, urmăritul poate intenta la instanța care a ordonat execuție, acțiune pentru încetarea, restrângerea sau suspendarea executării regula § 39 p a legea LIV: 1912 fiind în cazul unei executări întemeiate pe o hotărâre judecătorească în baza unui fapt întâmplat într'un timp când nu mai putea fi valorificat conform normelor procedurii civile, în procedura procesului premergătoare hotărârei.

În adevăr legiuitorul maghiar punând aceasta temă a înțeles nu numai imposibilitatea materială de valorificare a unui fapt oarecare în procedura premergătoare hotărârei, dar orice fel de împiedicare chiar subiectivă, neîngădind pe judecător așa cum o făcea vechiul text al art 30 legea LX: 1881, care nu admitea cererea pentru sistare, restrângere sau suspendarea execuției, decât în cazul când ea își afla baza asupra unui fapt ivit numai după procedura procesuală premergătoare hotărârei aduse.

Procedura procesuală era terminată atunci, când justițiabilul înainte de aducerea sentinței pentru ultima oară are posibilitatea să se declare înaintea instanței.

această redactare nu corespundea normelor procedurii civile din anul 1911 și prin urmare, legea de punere în aplicare a legii I: 1911 l-a redactat din nou spre al pune în consonanță cu noile norme. Anume, procedura civilă dispune că în procedura de revizuire (recurs în casare, revizuire) nu se pot invoca fapte noi, căci instanța îl judecă în baza stărilor faptice expuse în sentință.

În cazul nostru mai sus expus, după vechea redactare a codului execuțional, judecătorul trebuia să respingă acțiunea de sistare a execuției, fiindcă plata făcută, se baza pe un fapt ivit înainte de terminarea procesului, iar nu după terminarea lui. Pentru acest motiv atât raportul comisiei juridice a camerei cât și Kovács Manczel în interpretarea ce o face procedurii civile, arată nevoia simțită a modificării art 30 legea LX: 1881, adică acțiunea de sistare etc... a execuției să se poată intenta în baza unei astfel de împrejurări, care s'a întâmplat atunci, când conf. procedurii civile, în cursul procedurii de casare (revizuire, revizuire) nu se mai putea valida, iar nu, numai — imperativ categoric — după terminarea procedurii procesuale.

Fiind că conform procedurii maghiare în contra unei decizii sau încheeri se înaintează recurs și la C. de Apel aceste recursuri au fost numite fel-folyamodás spre a se deosebi de recursurile înaintate la C. de Casație contra unei hotărâri și care se numeau felülvizsgálat.

Rezultă deci că pe baza § 39 p a legea LIV: 1912 când pârâtul a făcut a plată înainte de darea hotărârei și reclamantul a obținut sentință în lipsă, dacă execuția are loc pe baza acestei sentințe rămase definitivă, pârâtul are în schimb acțiune pentru sistarea execuției, cu toate că faptul putea fi valorificat în procedura procesului premergătoare hotărârei, iar nu reînnoire de proces.

Textul modificat este după cum se poate vedea, mult mai larg decât cel vechiu, el dând posibilitate judecătorului să soluționeze echitabil o chestiune principială, fără ca substratul moral să fi neglijat.

Este drept că se poate face reînnoire de proces în baza § 563 pr. civ. și că legea permite în § 572 al ultim suspendarea executării sau transacțiunii din procesul fundamental când din datele prezentate reușita reînnoirii procesului pare verosimilă.

Reînnoitorul însă nu poate avea siguranța deplină până la sfârșit, fiindcă instanța poate revoca oricând la cerere, hotărârea sa în chestiunea suspendării executării, legea permițând acest lucru și deciziunea dată în chestia suspendării nu este susceptibilă de nici o cale de atac, ori cea ce trebuie avut în vedere este tocmai evitarea surprizelor care pot ruina pe un debitor, fără posibilitate de îndreptare.

Ceva mai mult, avocatul care a obținut o sentință în lipsă nu poate susține că execuția să fie redusă numai la spese de avocat, fiindcă o plată făcută înainte de darea hotărârei poate fi privită ca o tranzacție ale cărei cheltuieli se consideră conf. § 432 Pr. civ. compensate reciproc.

Urmează așa dar, că dacă § 30 legea LX: 1881 excludea acțiunile de sistare a execuției când ele își aveau baza asupra unui fapt ivit înainte de terminarea procedurii procesuale, redactarea textului fiind categorică, § 39 p. a legea LIV: 1912 le primește întrucât acest text de lege nu decretază că acțiunile de sistare a execuției se pot intenta când își au baza asupra unui fapt ivit numai după terminarea procedurii procesuale premergătoare dării hotărârei.

La aceasta soluție ne conduce nu numai interpretarea logică în sine a modificării, care avut să curme cu situațiile greoaie create din lipsa de prevedere a legiuitorului.

Vioreanu P. Ion,
Judecător trib. Cluj.

Cumularea posesoriului cu petitoriu

Infelesul și întinderea aplicării Art. 579 Proc. Civ. Trans.

Intr'un articol publicat anterior în coloanele acestei reviste, am căutat să accentuez și să fixez caracterul posesiunii care în toate legislațiile moderne este și privită numai ca o stare de fapt, dar care este susceptibilă de a crea drepturi în favoarea aceluia care o exercită corpus și animus sibi habendi. Aceste drepturi derivate din acest simplu fapt al posesiunii, sunt și trebuie să fie apărute în justiție; de aci și dreptul, celor interesați de a recurge — ori de câte ori drepturile lor vor fi periclitate — la acțiunile posesorii, fie pentru apărarea și menținerea acestei stări de fapt existente, fie pentru a obține reintegrarea lor în drepturile derivate din aceasta, drepturi de cari au fost despuiați.

Prin urmare, ori de câte ori eu posesorul de fapt și actual voi fi pus în imposibilitate de fapt sau de drept, de a-mi exercita posesiunea asupra unui bun și ași fi pus în imposibilitate de drept de a perchepe foloasele, voi avea dreptul ca pe calea justiției să-mi apăr această stare de fapt. Acțiunea pe care o voi intenta va ținde numai la oprirea acestei turburări manifestate de către cei prelinși interesați, indiferent dacă această turburare e momentană sau să continue; destul numai ca prin natura ei și prin felul cum se manifestă, să prejudicieze folosința naturală sau juridică a imobilului. Aceasta e acțiunea posesorie în complângere prevăzută de Art. 31 și 32 Legea Jud. de Ocoale v. Rgt., precum și de Art. 575, 576 și 582 Proc. Civ. Trans. Tot în această categorie intră și acțiunea pentru strămutarea și restabilirea hotarelor. Ambele aceste acțiuni sunt considerate ca atare atât de legiuitor cât și de către doctrină și jurisprudență.

Jurisprudența și mai ales doctrina, ocupându-se de problema apărării posesiunii, mai admit o subdiviziune în ce privește acțiunea posesorie și pe care o califică în mod specific acțiunea în reintegrare și acțiunea pentru împiedecare de noi lucrări. (novi operis nunciatio). Că și aceste două, sunt tot acțiuni posesorii nu e nici un dubiu. Dar cu toate acestea prezintă deosebit, după mine, destul de pronunțate, deși subtile.

Dacă în generalitatea cazurilor, acțiunea în complângere și restabilirea de hotare, este menită ca să apere numai o stare de fapt existentă, fără a se referi și a pune în discuție vre-un drept, cu un caracter specific juridic; când va fi cazul unei acțiuni în reintegrare, starea de fapt va fi favorabilă pârâtutului iar reclamantul nu va putea să opună, în dovedirea dreptului său la această posesiune, decât titlul în baza căruia l'a constituit acest drept sau exercițiul acestui drept. Cât privește acțiunea novi operis nunciatio, aceasta e chemată să apere un drept născut dintr'un titlu juridic: dreptul de proprietate asupra imobilului prejudiciat — în ce privește înlinderea folosinței lui naturale. — prin ridicarea unor alte lucrări.

Când doctrina — în special — a făcut această deosebire în ce privește caracterizarea și subdiviziunea pe care a adus-o acțiunilor posesorii, a stabilit și condițiunile prealabile de admisibilitate ale fiecă-

reia. Astfel dacă în materie de acțiuni posesorii în complângere, în cari intră și acțiuni pentru restabilirea de hotare, a stabilit ca o condițiune prealabilă de admisibilitate în principiu: posesiunea de fapt de 1 an asupra imobilului în chestiune și ca turburarea adusă posesiunii să nu fi trecut peste 1 an și una zi. Acest sens e Art. 31 L. J. O. Cât privește legislația din Ardeal, nu se prevede absolut nimic; doctrina însă a fixat aceleași condițiuni prevăzute în L. J. O. articolul sus citat. (vezi Camil Negrea, Posesiunea pag. 66).

Aceste condițiuni sunt absolut necesare în această situațiune, întru cât fiind vorba de apărarea unei stări de fapt, judecătorul nu va putea avea alte elemente de apreciere în cursul procedurii care se va urma, decât numai dovezile în strânsă legătură cu faptul material al posesiunii; acestea vor forma pivotul întregului proces care se va desbata în cursul instanței. Cât privește celelalte acțiuni, fiind vorba de apărarea posesiunii considerată o exercitare a unui drept posesoriu mai mult, chestiunea exercitărei de fapt a posesiunii cât și durata timpului dela desposedare și intentarea acțiunii, nu interesează. Presumpțiunea născută din neexercitarea acțiunii într'un timp determinat — să zicem chiar de 1 an — nu poate duce la concluzia că posesorul turburat a tolerat aceasta, sau că drepturile lui au fost atât de șubrede, încât l'au determinat să nu reacționeze contra faptului turburător.

Noua doctrină a mai stabilit încă o condițiune a se face o demarcațiune și mai pronunțată între acțiunile posesorii, și anume condițiune referitoare la dreptul de actorat. Pe lângă posesorul corpus și animus rem sibi habendi, mai sunt și posesorii cu titlul precar, detentorii... Ei bine, cu atât mai necesară este această bifurcație a acțiunilor posesorii, cu cât vom vedea că doctrina interzice unor alți posesori intentarea acțiunii în complângere; și dacă va fi vre-o discuțiune în această privință, aceasta nu s'ar referi decât numai în ce privește acțiunea pentru restabilirea hotarelor.

În acest caz detentorii — și ceilalți posesori cu titlul precar — cred că ar putea cu succes, ca să pornească acțiunea în complângere nu numai ca măsură provizorie, ci chiar pentru apărarea posesiunii sau detențiunii. Posesiunea se mai poate conșidera și ca un drept creat în favoarea posesorului imobilului sub forma de jus in re aliena: e cazul diferitelor sarcini cari grevează proprietatea, un desmembrământ al ei. În cazul acesta, nu posesiunea însăși e un drept, ci numai mijlocul prin care se exercită acel drept. Acțiunea care va fi chemată ca să-l apere, atunci când un astfel de posesor va fi prejudiciat în exercitarea drepturilor lui, va fi acțiunea posesorie în reintegrare. (M. Cantacuzino, Elemente de drept civil. Pag. 111).

Am făcut această caracterizare succintă a acțiunilor posesorii, pentru a putea vedea felul cum se comportă fiecare din acestea când va fi cazul cumulul lor cu acțiunea petitorie; dar în special, cu acțiunea în revendicare: cazuri prevăzute și admise atât în legislațiunea din Ardeal și Banat prin Art. 579. Proc. Civ. Trans. cât și în legislațiunea din vechiul regal prin Art. 32 L. J. O. Sistemul legisla-

țiunei austriace interzice această posibilitate de cumulare a acestor acțiuni.

Dacă primile două sisteme legislative admit într-o limită cumulearea acțiunilor posesorii cu acțiunea petitorie, fără a se determina anume cu care din acțiunile posesorii este posibilă o atare conexere a acestor acțiuni și întrucât nici doctrina nu face aceasta, voi căuta să precizez care este limita și posibilitatea admisibilității cumulului pentru fi care acțiune în parte; chestiunea prezentând o importanță apreciabilă atât din punctul de vedere procedural, cât mai ales din punctul de vedere al temeiului de drept și de fapt care se vor pune în discuțiunea părților.

a) *Acțiunea în complângere.* Atât sistemul legislației române prin Art. 32 L. J. O. cât și sistemul legislativ din Transilvania și celelalte ținuturi prin Art. 579 Proc. Civ., nu fac nici o distincțiune între acțiunile posesorii înșile. Astfel, Art. 32 L. J. O. în el. ultim prevede: „In toate cazurile prevăzute de acest articol și în genere, ori de câte ori cu ocaziunea unei judecări de competența jud. cătoriei, se contestă una din părți însuși dreptul de proprietate sau titlul constitutiv al servitutei, dacă acea contestație trece peste competența sa, judecătorul va statua numai asupra posesiunii, rămânând ca *fo dul dreptului* să se judece după regulile generale de competență.” Această idee dar sub altă formă e reproducă și în textul Art. 579 Proc. Civ. Trans. completat în ce privește sensul aplicării acestui text, cu adnotarea făcută. (Codul de Procedură Civilă. Dan Pop și Balesiu).

Dar atât timp cât și prin însăși natura ei, acțiunea posesorie în complângere necesitând o soluționare urgentă, aplicarea textelor sus menționate ar fi mai dificilă, știut fiind că temeiul juridic al acțiunii petitorii, care tinde la validarea și afirmarea unui drept care de multe ori necesită o procedură mult îngreunată de probatoriile ce vor fi propuse, va întârzia mult soluționarea procesului posesoriu, fie că acțiunea petitorie ar fi intentată concomitent cu acțiunea posesorie pe cale principială, fie chiar pe calea unei acțiuni reconverșionale.

În acest caz, și dacă s'ar face — în special — aplicarea principiilor care rezultă din cuprinsul textului Art. 32 L. J. O. prerogativa posesorului turburat în posesiunea naturală — reclamant în acțiunea posesorie — va fi anihilată, dacă nu chiar complet paralizată, de către pățul vinovat de turburarea posesiunii — reclamant la rândul său în acțiunea petitorie. — Legiuitorul Art. 579 Proc. Civ. Trans. s'a gândit la acest inconvenient și pentru a menține pe posesorul de fapt în prerogativele lui, i-a dat posibilitatea, ca ori de câte ori va fi cazul cumulării acțiunii sale posesorii cu petitoriul părâtului, să pretindă judecătorului și acesta să admită, ca până la judecarea petitorului, și pe cale de hotărâre parțială, să soluționeze în primul rând chestiunea posesiunii.

Cu toate acestea cred că într-o astfel de ipoteză, și fiind vorba numai de stabilirea unui drept în baza posesiunii de fapt, materială, părțile nu vor putea invoca dreptul de proprietate cu ocaziunea judecării acestei acțiuni, sub nici o formă. Judecătorul, sprijinindu-se numai pe dovezile pe care le va administra în cursul procesului posesoriu — dovezii

al căror pivot va fi chestiunea cui aparține posesiunea de fapt — va putea hotărâ căreia dintre părțile din litigiu, va urma ca să se atribue și mai departe favoarea acestei stări de fapt. Intervalul de timp în care s'a exercitat posesiunea; felul cum s'a manifestat această posesiune atât față de colitigant cât și față de cei de al treilea; toate acestea coroborate cu alte împrejurări de fapt, vor fi tot atât de criterii care îl vor ajuta la deslegarea litigiului de care va fi sesizat.

Chiar dacă una din părțile din litigiu, ca o dovadă mai mult a susținerilor sale, va invoca un titlu de drept, judecătorul va putea — și este obligat chiar — a lua cunoștință de acest titlu, dar fără a-l supune discuțiilor părților. În baza acestuia se va întări și afirma starea de fapt a posesiunii litigioase; iar dacă în hotărârea pe care o va aduce va face vre-o mențiune despre acesta, în considerentele lui nu'l va menționa decât pur și simplu ca mijloc de probă: valabilitatea titlului, efectele de drept capabil să le producă, opozabilitatea și limita acestei opozabilități; toate acestea nu vor putea face obiectul hotărârei care o va aduce. De asemenea se vor putea avea în vedere titlul de drept în cursul procedurii procesului posesoriu și când va fi cazul de a se determina prioritatea de timp a posesiunii, sau chiar dreptul posesoriu precar sau de detenție, constituit în favoarea aceleia dintre părți care îl va opune. Acest fapt se va întâmpla ori de câte ori va fi discuțiune între posesiune de fapt, posesiunea naturală și posesiunea juridică. Tot astfel se va întâmpla și atunci când posesiunea de fapt a fost exercitată în același timp și în aceleași condițiuni de ambele părți litigante. În acest caz, titlul stabilind data constituirii posesiunii va fi dăltător de ton.

Ar mai fi totuși discuțiune dacă aceste titluri juridice pot face obiectul discuțiunii părților în procesul posesoriu. Dar sigur că da. Aceste discuțiuni nu vor avea scopul de cât, să se aprecieze valoarea și înfiaderea titlurilor, fără ca să se pună însă în discuțiune și dreptul de proprietate. Ași merge și mai departe, și așa afirma că față de o atare situație, și atât timp cât posesiunea — ca fapt — derivă din acest titlu ca manifestarea unui drept constituit prin însuși acest titlu, examinarea acestuia subordonează însăși soluționarea cauzei posesorii.

La noi, jurisprudența s'a grefat pe acest principiu și tot în sensul acesta s'a și fondat.

Se mai pune ipoteza în care nici una din părțile litigante nu și-a dovedit pretențiunea: în acest caz posesiunea rămâne în favoarea actualului posesor, care va putea invoca însă și starea de fapt a posesiunii, dedusă din ficțiunea „*possideo*” quia possideo”, rămânând ca partea care va pierde în posesoriu, să și valorifice dreptul său pe calea distincției a acțiunii petitorii.

Cu atât mai mult va trebui să se admită invocarea, de către una din părți, a titlului, mai ales atunci când acesta e întemeiat pe o hotărâre dată în petitoriu; pentru că în acest caz dreptul stabilit, referindu-se chiar la proprietatea imobilului, care fiind mai întins și înglobând în sfera lui — în mod necesar — și posesiunea, va reuși să paralizeze ori ce pretențiuni ale posesorului actual; afară dacă nu e

vorba că posesiunea prelinșă, să nu fie o desmembrare, un jus in re aliena, a dreptului de proprietate.

Chestiunea care se prezintă în acest caz este foarte subtilă și judecătorul va trebui să procedeze cu foarte multă perspicacitate, ori de câte ori părțile, sau una din ele, va recurge la acest probatoriu.

Utilitatea titlului în baza căruia se exercită posesiunea va fi și mai evidentă, atunci când turburarea posesiunii este o turburare de drept; și e foarte natural aceasta într-un câmp, atâta timp cât sunt împiedecate să-mi exercit un drept asupra unui lucru corporal, nu mi se poate opune de cât tot un drept fie de aceeași natură dar anterior, fie de natura unui drept deplin de proprietate.

Numai într-un atare caz și numai în limita strânsei dependenți a dreptului de posesiune — pentru că în asemenea caz, posesiunea nu e de cât exercitarea acestui drept — titlul constitutiv va putea face obiectul discuțiilor părților, punând forma astfel baza hotărârei, care se va aduce în cauză. Pe un astfel de temel juridic se va întemeia excepțiunea pe care se va pune apărarea în acțiunea novi operis municipalio, sau când va fi în discuțiune posesiunea întemeiată pe contractul unui constituit posesoriu.

Doctrina, și odată cu dânsa și jurisprudența, cu toată deosebirea pe care o fac între acțiunea posesorie în complângere și reintegrare, când este vorba de cumularea acțiunii posesorii cu petitoriul, părăsesc acest punct de vedere diferențial și în acest caz problema este pusă și discutată în sensul admisibilității. Doctrina și jurisprudența română s'au întemeiat de textul Art. 62 al. ultim din Legea Jud. de Ocol, text care le este punctul de plecare. Cât privește doctrina și jurisprudența cari s'au influențat de principiile Art. 579 Proc. Civ. Trans. acestea nu se depărtează într-un nimic de punctul de vedere al doctrinei și jurisprudenței române.

Dar cumularea posesoriului cu petitoriul va fi și mai frecventă în cazul afirmării sau contestării dreptului de servitute. De sigur că și în acest caz, fiind vorba de o turburare a posesiunii unui imobil prin exercitarea dreptului de servitute, va fi posibilă deci intentarea unei acțiuni posesorii în complângere, față de care și prin acțiunea confensorie, care se va înainta, se va pune în discuție — în mod necesar, de asă dată — dreptul real de servitute care grevează imobilul. Așa dar, fie că este vorba de apărarea dreptului de proprietate pentru a o scuti de această grevațiune, pășile prin acțiunea lor confensorie sau negatorie pornită pe cale principală sau reconvențională, își vor putea cu succes apăra drepturile lor cari se vor pune în discuțiune odată cu procesul posesoriu.

Prin urmare necesitatea cumulului posesoriului cu petitoriul apare în mod evident și când este cazul acțiunilor posesorii în complângere; dar numai în această ipoteză al apărării sau contestării unui drept real de servitute în raport cu dreptul real de proprietate și posesiune. În consecință, cumularea petitoriului cu posesoriul este necesară în totdeauna când este vorba de apărarea posesiunii juridice; de acel jus in re aliena.

b) Acțiunea în reintegrare. Atâta timp cât dovedirea susținerilor reclamantului posesoriu cât și apărarea pârâului impun, — de cele mai multe ori

— conducerea unei proceduri dificile, chiar dela începutul procesului părțile litigante pentru apărarea drepturilor pe cari vor căuta ca să și le afirme, vor simți necesitatea de a recurge la mijlocul juridic cel mai eficace și care nu va putea fi tocmai ușor de contestat. Iată necesitatea evidentă ca părțile să opună acțiunii posesorii, acțiunea petitorie.

Am spus că în cazul acțiunii în reintegrare, cea ce caută să dovedească reclamantul, va fi — de cele mai multe ori — nu o stare de fapt, cari dacă există, nu se manifestă decât în favoarea pârâului; ci un drept al său constituit în virtutea unui titlu și care este oprit de a se manifesta. Acestu titlu constitutiv al reclamantului, pârâului va căuta să i opună dreptul său poate mai complex, mai amplu, și care ar putea fi în stare să i consolideze situația de fapt pe care a determinat o actul lui usurpător, precum și să i justifice — până la un punct oare care — acest act samavolnic.

Natural că în această situație, atât părțile cât și judecătorul, nu se vor mulțumi să consulte titlurile de drept cari se vor prezenta ca dovezi, acestea vor face obiectul discuțiilor lor contradictorii, din cari se va putea stabili opozabilitatea, limita acestora, precum și valabilitatea lor. Toate acestea vor forma punctele cardinale, în ce privește câmpul de apreciere al judecătorului; și deci și a hotărârei care se va aduce în cauză.

După cum vedem din însuși procesul psihologic al părților, dar și după logica juridică, ne vom aștepta că, ori de câte ori, una din părțile litigante se va afla în fața unui drept care i se opune, va căuta — la rândul său să opună un altul mai puternic și de natură să paralizaze pe al celui dintâi. Iată dar atâtea circumstanțe și motive cari ajută, dar determină chiar părțile să recurgă la sprijinul acțiunii petitorii fie în dovedirea și mai mult a acțiunii posesorii, fie în cele din urmă pentru a o combate; pentru a satisface necesităților acestei cerințe, atât legiuitorul român prin Art. 10 L. J. O. cât și legiuitorul procedurii civile Trans. prin Art. 579, permit existența concomitență și judecarea în același proces a acestor acțiuni.

Cu atât mai necesar va fi pentru părțile litigante de a recurge la mijlocul acestei acțiuni, cu cât reclamantul — de fapt — nu se mai găsește în fața unei simple turburări. Deținerea lucrului nu i mai aparține; și odată cu intervenirea acestei stări de fapt, este pus în absolută imposibilitate de a și exercita dreptul său posesoriu. Posesiunea? cu foarte mare greutate o dovedi; probatoriile pe cari le va invoca, vor trebui să fie prea puternice pentru a reuși ca prin ele, să dărâme o stare de fapt existentă și mult favoribilă pârâului, care pe lângă faptul că este în defensivă în acest proces, mai are în favoarea sa o prezumțiune întemeiată pe însuși faptul aflării sale în posesiune și în virtutea căreia — bine înțeles până la dovada contrarie —, el este adevăratul, posesor.

Într-o astfel de ipoteză, cumulul posesoriului cu petitoriul apare, nu ca o atitudine lăsată părților de către legiuitor, ci ca o necesitate, ca un mijloc eficace de a și valida drepturile lor pe cari le pretind a le avea.

Pârâului, turburător al posesiunii, dacă s'a pre-

tal la comiterea unui astfel de fapt samavolnic și capabil de a produce consecințe juridice serioase pentru dânsul, se poate prezuma că dânsul nu a procedat în mod temerar și lăsa a se sprijini pe un drept, care de cele mai multe ori apare cel puțin, sub aparența unui act juridic.

Judecătorul — sub rezerva competenței sale — va admite judecarea ambelor acțiuni, conformându-se textului Art. 579 Proc. Civ. Trans., dar numai în ce privește acțiunea petitorie; acțiunea posesorie fiind guvernată — în ce privește competența — de textul Art. 1. punctul 2 Proc. Civ. Trans. iar în vechiul regat de textul Art. 31 L. J. O.

O lămurire se impune totuși în ce privește posibilitatea pe care o au părțile de a porni ambele acțiuni; posesorii și petitorii, precum și dreptul lor, de a care, ca ambele să se judece într-unul și același proces. Reclamantul din acțiunea posesorie va fi el primit, ca ulterior intențării acțiunii posesorii și înainte de a se fi soluționat aceasta, să poată păși la intențarea acțiunii petitorii? Doctrina franceză nu admite, ca odată reclamentul punând în discuțiune dreptul său de posesiune, să mai recurgă la acțiunea petitorie pentru a se servi în procesul posesoriu. Doctrina și jurisprudența română precum și cea din Ardeal, conducându-se de textele respective ale legii, nu fac nici o distincțiune asupra acestei chestiuni. Privită chestiunea din însuși punctul de vedere al dreptului de actorat, natural că reclamantul, pentru apărarea drepturilor sale, va căuta să recurgă la ori ce mijloc legal, fie el acțiunea posesorie, fie acțiunea posesorie. Alternativa aceasta va fi impusă cu atât mai mult cu cât își va vedea că situația lui nu va fi cu succes apărabilă prin acțiunea posesorie. Ce se va întâmpla în acest caz? După ce s'a purtat cât va timp procesul posesoriu cu toate probatoriile, va renunța la acesta imediat începând un altul, de astă dată întemeiat pe un drept real de proprietate și va fi pe pârât în această situațiune de nesiguranță un timp mai mult sau mai puțin îndelungat. E drept, că instanța de judecată sesisată de ambele cauze va putea lua măsuri provizorii în ce privește posesiunea. Dacă pârâtul nu va avea nici un prejudiciu atunci aceste măsuri, ce se vor lua vor fi în favoarea sa; dar nu tot astfel va fi când se va scoate din posesiunea imobilului și în locul său se va numi un sechestrul judiciar, fie în persoana lui, fie în persoana unui al treilea. Condițiunea pârâtului posesor va fi cu atât mai critică, atunci când instanța competentă în posesoriu va fi și în petitoriu.

În acest caz, cred că ar fi mai juridic, dacă instanța posesoriului va statua definitiv asupra acestuia; petitorul urmându-și separat soarta în procesul care se va debate distinct și cu totul independent de celălalt: reclamantul în acest caz, și în sfera acțiunii sale posesorii, va suferi consecințele principiului „actori non probante reus absolvitur”, și dacă va pierde în posesoriu, s'ar putea întâmpla ca în petitoriu să fie mai norocos.

Ca procedându-se astfel, nu se comite absolut nici o inechitate reclamantului, care trebuie să și cunoască și să aprecieze valoarea juridică a drepturilor pe cari le pretinde să și le valideze; are toată libertatea de a recurge la mijlocul legal cel mai apt de reușită în raport cu aceste potenționi ale

sale. A ales calea posesoriului, va trebui s'o urmeze până la sfârșit, urmând ca ulterior și pe calea unei acțiuni distincte petitorii să obțină ceea ce pe calea posesoriului nu i-a reușit.

Astfel raționând, cred că nu e o greșală de a afirma că în acest caz reclamantului trebuia că i se respingă de plano cumularea acțiunii posesorii cu petitoriu. Dl. Prof. Camil Negrea este de părere contrarie. (Posesiune pag. 62.)

Fiind vorba de acțiunea posesorie în reintegrare, situația pârâtului în acest proces este mult avantajată. Pus fiind în situația de a fi acționat în judecată, față de probele pe cari le va aduce reclamantul, va căuta să recurgă — de cele mai multe ori — să demonstreze că posesiunea sa materială este: sau sprijinită pe un drept real mai complex sau mai puternic de cât al reclamantului; sau însăși acest drept real. Pură când aceasta în discuțiunea părților, pârâtul va acționa la rândul său pe reclamant în petitoriu.

Pârâtul, reclamant în petitoriu va trebui să producă numai un supliment de probe, a căror eficacitate urmând a se judeca concomitent și în strânsă legătură cu acelea produse în procesul posesoriu. În cazul acesta însă, pârâtul nu va putea, sub nici un motiv, ca pe calea excepțiunii pe care o va ridica, să și formuleze susținerile sale sub forma acțiunii petitorii. Acțiunea sa petitorie pe care o va intențea, va fi formulată, fie ca o acțiune principală introductivă, și cerând conexarea ei cu acțiunea posesorie și deci judecarea lor împreună; fie ca o acțiune reconvențională ridicată în cursul desbaterilor procesului posesoriu, conform principiilor Art. 189 Pr. Civ. Trans.

Cât privește prima ipoteză, aceasta este admisă și în baza textului Art. 57 P. Civ. Trans. A doua ipoteză este doar admisă de doctrină și jurisprudență, pe cale de analogie cu dispozițiile Art. 189 Pr. Civ. Trans.

Cu toate acestea, chiar dacă s'ar admite cumulul acțiunii posesorii cu petitorul, instanța de judecată, este subordonată cererei reclamantului posesor, care poate pretinde ca procesul său posesoriu să fie terminat înainte de judecarea petitoriuului. Hotărâră pe care o va aduce instanța în baza acțiunii posesorii, va avea un caracter de provizorat, puțând fi infirmată total sau în parte prin hotărâră adusă în petitoriu; singura care e de natură să statueze în mod definitiv asupra litigiului.

Articolul 579 Pr. Civ. Trans. e precis în această privință legiuitorul român a fost mai puțin fixat asupra acestei ipoteze. S'a admis totuși judecarea separată a posesoriului și a petitorului, dar numai în cazul când judecătoria nu avea competența de a se proceda în procesul petitoriu. Dar chiar dacă nu s'ar prezenta acest caz, când deci ambele acțiuni ar urma să se dezbate la aceeași instanță, până la judecarea petitorului, instanța va putea lua măsuri — provizorii bine înțeles — prin care să se dispună căreia dintre părțile din litigiu se va încredința posesiunea imobilului. Aceasta ar fi caracteristica cea mai dificilă pe care o prezintă problema foarte subtilă a posesiunii și care a dat și va da naștere încă la multe discuțiuni, ori de câte ori instanțele judecătorești vor fi chemate a o soluționa.

Dem. Tigoianu,
Magistral.

Comisiunile de Disciplină pe lângă CFR

Conform legii pentru organizarea și exploatarea CFR publice în Monitorul Oficial din 17 Iunie 1925 pe lângă Direcțiunea Generală a CFR s'au înființat trei Comisiuni de Disciplină și anume: Comisiunea Centrală cu sediul la București pentru funcționarii superiori, Comisiunea locală cu sediul la fiecare Direcțiune de Exploatare pentru funcționarii acestei Direcțiuni și Comisiunea de Disciplină, pentru mai multe Inspecții de mișcare, tracțiune și întreținere.

Fiecare Comisiune de Disciplină are trei membri, președintele fiind un consilier dela Curtea de Apel în circumscripția cărui se găsește Direcțiunea.

Nimeni nu poate fi trimis în judecarea Comisiunii de Disciplină fără o anchetă prealabilă făcută de un inspector sau controlor a Administrației CFR. După terminarea anchetei administrative, șeful ierarhic pe baza rezultatului anchetei, are dreptul a trimite pe funcționarul vinovat în judecata Comisiunii de Disciplină. Cel trimis la Comisiunea de Disciplină are dreptul să ia cunoștință de conținutul dosarului de anchetă și să fie apărât înaintea Comisiunii de un coleg al său din același grad de salarizare, pentru care motive i se comunică termenul de dezbateri cu 15 zile înainte de ședință.

Pedepsele, ce le dă Comisiunea de Disciplină sunt: mustrarea, întârziere la înaltare, punerea în disponibilitate și destituirea. Cea mai grea pedeapsă este destituirea, ce se poate da în următoarele cazuri: părăsirea serviciului, refuz de serviciu, sustragerea de bani publici, luarea de mită, fals în actele administrative și greșeala gravă contra disciplinei.

În toate aceste cazuri funcționarul numai în urma hotărârei Comisiunii de Disciplină și conform cu hotărârea acestei comisii poate fi pedepsit. Sunt însă cazuri, când funcționarul poate fi destituit și fără a se urma o procedură disciplinară contra lui și anume în cazul, dacă destituirea se pronunță de Comisiunea de Accidente, dacă funcționarul a fost condamnat pe cale penală pentru fapte infamante și dacă a părăsit serviciul nemotivat peste 15 zile.

Comisiunile de disciplină dau hotărâri sau decizii, cari sunt irevocabile și definitive. Executarea deciziunilor se face de directorul general, care însă nu se poate abate dela senzul hotărârei, fără trebuie s'o execute conform ca deciziunea Comisiunii. Fiind hotărârea Comisiunii de Disciplină irevocabilă și definitivă, nu se poate ataca nici pe calea Contenciosului Administrativ. Anume art 3 pt. b. din această lege prevede, că deciziunile declarate prin legi spe-

cială ca definitive, nu pot fi atacate în Contencios Administrativ.

Funcționarul învinuit de delict de drept comun, poate fi urmărit și pe cale penală și pe cale administrativă, prin Comisiunea de Disciplină. Ambele proceduri sunt independente una de alta și nici una nu trebuie să i premergă la celalaltă. De regulă funcționarul urmărit pe cale penală este urmărit și pe calea Comisiunii de Disciplină. Un funcționar pedepsit pe calea dreptului comun poate fi achitat de Comisia de Disciplină și întors.

Funcționarul deferit Comisiunii de Disciplină rebue încunoștințat cu 15 zile libere înainte de dezbateri pentru a se putea pregăti și pentru a se putea îngriji de adunarea materialului de apărare. Acest termen se referă însă numai la prima înfățișare înaintea Comisiunii, deoarece la termenele următoare numai este necesar a se observa acest termen. Din momentul ce funcționarul a luat cunoștință de faptul trimiterii sale înaintea Comisiunii de Disciplină, termenii următori pot fi fixați la ori și ce timp. Apărarea se poate face sau în scris, sau verbal. După apărarea verbală, comisiunea întocmește proces-verbal.

Unul dintre funcționarii Administrației este delegat cu susținerea acuzării, având calitatea de procuror pe lângă Comisiunea de Disciplină. În cazul, dacă nu se constată vinovăția funcționarului, procurorul poate cere chiar și achitarea funcționarului. Comisiunea de Disciplină este obligată a administra probele, ce le propune învinutul în apărarea sa, afară de cazul, dacă se convinge, că acele probe chiar administrate nu ar prezenta nici o schimbare în cauză, sau dacă Comisiunea are convingerea, că probațiunea s'a propus numai cu scopul bine vădit de a obține amânarea și trăgânarea cauzei.

Funcționarul pedepsit cu punerea în disponibilitate, nu poate fi primit în serviciu înainte de doi ani, iar funcționarul destituit nu mai poate ocupa altă funcțiune publică.

În interesul bunului mers al anchetei, funcționarul bănuț în mod temeinic de nereguli în serviciu, poate fi suspendat din serviciu, dar această suspendare nu poate dura mai mult ca 60 de zile. Deși în legea de organizare și exploatare a căilor ferate se prevede, că funcționarul învinuit de nereguli în serviciu poate fi apărât de un coleg al său din același categorie, totuși funcționarul în baza art. 35 din legea pentru organizarea și unificarea corpului de avocați poate fi apărât înaintea Comisiunii de Disciplină și de un avocat, deoarece avocatul în baza legii de mai sus poate pleda înaintea ori cărui for sau instanță civilă, militară sau administrativă.

Dr. Vasile Stan,
advocat

Activitatea Curții de Casație în anul 1928

Discursul dlui Prim-Președinte Oscar Niculescu
(Urmare)

Cum dificultatea ce divid pe aceste păși con-
tractante — consistând în a se ști în ce monedă,
chiar slovacă sau română debitorul trebuie să face
plata obligațiunii contractată în coroane austro-un-
gare, în urma desagregării monarhiei austro un-
gare, și a disparițiunii acestei monede — nu este prevă-
zută nici de vreun text de lege și nici de conven-
țiunile ulterioare încheiate între România și Cehoslo-
vacia, ca succesoare ale zisei monarhiei, Curtea
de Casație, statuând asupra acestei dificultăți, a de-
dus, ținând seama de echitate și de principiul că ori-
ce dublu se rezolvă în favoarea debitorului, că
aceasta nu poate fi obligat a face plata în coroane
austro-slovace, monedă necunoscută în momentul con-
tractării, și că el este îndreptățit a se libera în lei,
moneda țării sale, socotit un leu două coroane,
conform decretului lege intervenit în această privință.

— Trecând acum la chestiunile ce s'au judecat
după divergență de secțiuni respective ale Curții
și a căror soluționare a dat loc la dificultăți, vom
semnaliza dintre ele pe cele ce urmează.

În materie penală, s'a discutat chestiunea dacă
termenul de trei zile prevăzut de art. 137 alin. IV.
c-proc. pen. pentru facerea opozițiunii de către
procuror la ordonanța judecătorului de instrucțiune
trebuie socotit sau nu pe zile libere. Dificultatea
provine din cauza redacțiunii acestui articol în care
legiuitorul se exprimă astfel: „opozițiunea va trebui
să fie formată în termen de trei zile care va curge:
pentru opozițiunea din partea procurorului, din ziua
de când s'a dat ordonanța, pentru opozițiunea părții
civile și a preveniților nearestat, din ziua notificării
ordonanței, etc.” Înalta Curte, prin deciziunea No.
5879 din 5 Iulie 1928, a revenit asupra soluțiunii
date anterior, și a decis că termenul prevăzut de
art. 137 c. pr. pen. se socotește pe zile libere. Mo-
tivul este că atunci, când procedura penală nu con-
ține o dispozițiune de procedură urmează a se ap-
lica regulile de procedură civilă care formează
dreptul comun; ori art. 729 c. proc. civilă dispune
că „termenele cuprinse în procedură se înțeleg pe
zile libere, adică nu se socotește nici ziua când s'a
inceput, nici ziua când se sfârșește termenul”, dis-
pozițiune ce trebuie aplicată și în materie penală
întru cât nici un text din codul de procedură penală
nu prevăde o dispozițiune generală derogatorie de
la principiul stabilit de art. 720 c. pr. civ. Dacă le-
giuitorul întrebuintează în art. 137 c. pr. pen. ex-
presivitatea „din ziua de când s'a dat ordonanța,” el
nu a voit altceva decât să arate că termenul opo-
zițiunii din partea procurorului nu curge de la comu-
nicarea ordonanței, ci dela pronunțarea ei, iar nu că
termenul trebuie socotit pe zile libere, ceea ce se
învădărează prin împrejurarea că expresiunea „din
ziua” este întrebuintată de legiuitor și în procedură
civilă în diferite texte ca 318, 319, unde nu poate fi
discuțiune, față cu dispozițiunea art. 729 c. pr. civ.,
că termenul se socotește în toate cazurile pe zile
libere.

Este de observat că după doctrina și jurispru-
dența franceză termenul din art. 135 c. pr. pen. fran-
ceză după care a fost reprodus articolul nostru 137
alin. IV, nu se socotește pe zile libere. — Soluțiu-
nea însă dată de Înalta Curte este conformă cu regulile
de interpretare și prezintă acest avantaj pentru
procuror că-i mai lungeste termenul de opozițiune al
carui punct de plecare nu-l cunoaște întru cât nu i
se notifică ordonanța. De aceea ar trebui ca în re-
forma codului de procedură penală, să se dispună
ca ordonanța judecătorului de instrucțiune să fie comu-
nicată nu numai inculpatului și părții civile, ci
și procurorului, și ca termenul de opozițiune să nu
înceapă a curge decât de la această comunicare.

— Înalta Curte a fost chemată a preciza con-
dițiunile sub cari legitimarea copililor naturali poate
fi făcută. În speță, tatăl recunoscut pe copilul lui
natural în actul de naștere indicând și numele mamei.
Aceasta, însă, nu l recunoscutese nici prin actul de
naștere, nici prin act autentic anterior căsătoriei,
nici prin actul de căsătorie, în care nu se făcea nici
o mențiune de existența copilului. Art. 304 c. civ.
prevede că „copiii născuți sau concepuți afară din
căsătorie vor fi legitimați prin căsătorie făcute după
naștere între tatăl și mama lor, când aceștia îi vor
fi recunoscut fie prin actul de naștere, fie prin act
autentic anterior căsătoriei, fie prin actul chiar de
căsătorie”. Tribunalul, în apel, cercetând dacă copilul
a fost legitimat prin căsătorie dintre părinții lui,
hotărăște în sens afirmativ pe motiv că art. 304 c.
civ. nu face din declarațiunea ambilor părinți o re-
gulă strictă și absolută, și prin urmare copilul recu-
noscut numai de tatăl prin actul de naștere cu in-
dicarea mamei este legitimat prin căsătorie subsecu-
entă a lor. — Înalta Curte a casat, după divergență,
această sentință, stabilind că, conform textului precis
al legii, este necesară pentru legitimare, recunoș-
terea personală a copilului natural de către ambii
părinți. Este adevărat că se admite că, dacă tatăl,
care a recunoscut copilul a arătat pe femeie ca
mamă a copilului în actul de căsătorie și dacă
aceasta, fără să fi făcut vreă declarațiune expresă
de recunoștere, a subscris actul fără nici o împot-
rivire, aceasta constituie din partea ei o recunoștere
implicită, dar valabilă pentru legitimare căci rezultă
tot dintr'unul din actele enumerate de art. 304 c.
civ. pentru recunoșterea copililor naturali, în speță
însă, actul de căsătorie nu conținea nici indicarea
mamei și nici a copilului, așa că nu se găseau în-
trunite condițiunile cerute de lege.

Asupra art. 304 c. civ. este de notat că în Franța
o lege recentă din 30 Decembrie 1915 a adus o mo-
dificare art. 331 cod. Napoleon, corespunzător art.
304 c. civ. român, în sensul că atunci când recu-
noșterea copilului natural se face concomitent cu
celebrarea căsătoriei, ofițerul de stare civilă nu tre-
buie se constate recunoșterea în chiar actul de că-
sătorie, după cum se urma până atunci, ci într'un
act distinct, aceasta pentru ca mai târziu când o
persoană ar voi să poseadă o copie de pe actul de
căsătorie, să nu sibă în mâinele sale și dovada ne-
regularității relațiunilor dintre soți înainte de căsă-
torie și a nașterii nelegitime a copilului. Găsim că
această dispozițiune este bună și că ar trebui intro-
dusă în art. 304 cu ocaziunea unificării codului civil.

Legislația noastră, după cum se știe nu cunoaște de cât o singură formă de legitimare: legitimarea prin căsătoria subsecventă a părinților copilului natural, instituție română, în rodusa sub influența creștinismului de imperatul Constantin, suprimată mai târziu, și reînființată și reorganizată de Justinian. Dar în dreptul roman mai existau și alte două forme de legitimare: legitimarea *per rescriptum principis* și legitimarea *prin oblațiune de Curte*, această din urmă inspirată, nu de o idee morală și de bună voință către copilul natural, ci de necesitatea de a asigura recrutarea Corpului Decurionilor, și de a împiedica extincțiunea lui. — Legitimarea *per rescriptum principis* avea loc în cazul când căsătoria între părinții copilului natural nu era posibilă fie din cauza morții sau absenței concubinei, fie din cauza nedemnității ei. Rescriptul imperial producea același efect ca și căsătoria.

Sunt unele legislații care admit și astăzi legitimarea *sine nuptiis*, prin act al autorității publice. Așa, spre a cita câte-va, Codul German unificat prevede în art. 1723 că, dacă căsătoria părinților copilului natural nu este posibilă din cauza morții, boalei sau vieții distrăbălătoare a mamei, tatăl poate printr-o petițiune autentificată în care recunoaște paternitatea copilului și cu consimțământul mamei, dacă este minor de 21 de ani, se cerea puterii publice a d'c'ara legitimat copilul. — De asemenea, Codul Italian (art. 198—201) autoriză pe ambii părinți sau pe unul din ei când căsătoria nu este posibilă, să prezinte cererea de legitimare Curții de Apel. Dacă ea se pronunță în sens favorabil, Ministrul de Justiție, luând avizul Consiliului de Stat asupra convenienței legitimizei, face raport către Rege, care el acordă legitimarea. — În codul civil al Confederațiunii elvețiene găsim, pe lângă legitimarea prin căsătoria subsecventă pe aceea care pronunță de Justiției. În adevăr, art. 260 dispune că copilul natural al cărui părinte și-au promis căsătoria, dar care nu au putut să o celebreze în urma morții unuia dintre logodiși sau a pierderii capacității cerută pentru a contracta căsătoria, va fi legitimat *de judecător* după cererea celui alt părinte sau a copilului. Consimțământul acestuia este necesar dacă este major.

În Franța, legea din 30 Decembrie 1913 mai sus menționată, a mai de parte și a introdus o nouă formă de legitimare, legitimarea excepțională post nuptiis, după căsătoria părinților. S'a înfăptuit de multe ori, fie că un bărbat și o femeie trăind împreună necăsătoriți și având un copil pe care îl tratau și creșeau ca al lor, să se căsătorească, uitând să-l recunoască, în credința că este suficient ca l'au tratat astfel, fie ele oii că ofițerul de stare civilă, când recunoșterea copilului natural se facea de părinți co-comitent cu celebrarea căsătoriei să omită a efectua înscrierea în actul de căsătorie, omisiune de Curtea de Casație din Franța a declarat o ireparabilă. În asemenea situațiune, copilul rămânea copilul natural. S'a imaginat pentru a veni în ajutorul lui, următorul procedeu: soții recunoșteau copilul conform legii, apoi se căsătoreau pentru a două oară, dar Curtea de Casație a decis că a doua căsătorie, deși valabilă întru cât cel ce se căsătorește de două ori cu aceeași persoană nu devine bigam, nu

opera legitimarea, care nu poate rezulta de cât din prima căsătorie, singură serioasă. — Legiuitorul francez din 1915 a remediat la această stare de lucruri nenorocită pentru copilul natural, dispunând că, dacă după căsătoria părinților lui, el este recunoscut de tatăl și de mama lui sau de unul dintre ei și se bucură de posesiunea de Stat de copil comun, părinții pot cere tribunalei, dovedind această posesiune de Stat, să-l declare legitim. Aceasta este legitimarea post nuptiis, care se efectuează printr-o hotărâre judecătorească.

Menționez, în fine, legea franceză din 7 Aprilie 1917, de la care probabil s'a inspirat decretul nostru din 18 Mai 1918, permițând legitimarea copiilor naturali, lăsați de militari morți în rețolul mondial, când voia comuna a tatălui și a mamei de a se căsători și de a legitima copilul se constată cu o evidență absolută din pieșe sorise. Această legitimare nu mai are astăzi aplicare, deoarece ce legiuitorul a limitat efectul ei la doi ani după încetarea ostilităților.

Din cele ce preced rezultă că materia legitimizei din codul civil român, care nu prevede decât un singur mijloc pentru copilul natural de a dobândi drepturile copilului legitim, se găsește a nu avea a suficiență reglementare, și cred că ar trebui, în noua reformă a codului, să primească o extensiune favorabilă copilului natural, ceea ce este și în interesul societății, bine înțeles numai cu titlu excepțional și în condițiuni care să garanteze înlăturarea abuzurilor și fraudei la lege.

O altă chestiune pe care înalta Curte a examinat-o și asupra căruia juri-prudența a variat, este aceea de a se ști în ce condițiuni mandatul tacit poate fi dovedit cu proba testimonială în materie civilă. Dar mai înainte, există mandatul tacit? În Franța, mult timp el a fost contestat. Astăzi, însă, doctrina și jurisprudența îl recunosc. În legislațiunea noastră, dubiu în această privință nu este posibil, căci atât art. 1533 cod. civil cât și art. 394 c. comercial declară formal că mandatul poate fi expres sau tacit.

Caracterul juridic al mandatului îl determină art. 1532 c. civ. „Mandatul este un contract, zice acest text, în puterea căruia o persoană se obligă fără plată de a face ceva pe seama unei alte persoane de la care a primit însărcinarea“, de unde rezultă că mandatul este o convențiune, iar nu act cum îl definește art. 1984 cod. Napoleon, consensuală, care se formează prin acordul de voință al părților. Același caracter îl are evident și mandatul tacit. Dar, pe când în mandatul expres acordul de voințe se exprimă în mod extern fie înscris, fie cel puțin verbal, în mandatul tacit din contra, voințele carilor constituiesc rămân interne și rezultă numai împlinit dar neîndoios fie din situațiunea respectivă a părților, fie dintr'un fapt sau act intervenit între ele și săvârșit astfel în cât face să se creadă că există un mandat convenit. Exemplul clasic de mandat tacit este după cum se știe al femeii măritate dat de soțului pentru chel'uelile casnice.

Înalta Curte a d'ci, mai înainte, prin mai multe hotărâri că proba mandatului tacit se poate face prin martori și prin prezumțiuni chiar atunci când valoarea litigiului excede suma de 150 lei, soluțiune întemeiată,

pe de o parte, pe împrejurarea că legiuitorul român în art. 1533 nu a reprodus fraza din articol corespunzător francez și anuma; „dar proba testimonială nu este primită decât conform titlului despre contracte și convențiuni în genere”; iar pe de altă parte, pe considerațiunea că în mandatul tacit proba cu martori lunde a dovedi numai fapte pentru care, odată stabilite, să se deducă din ele voința părților. — Însă, mai în urmă, în 1925, Înalta Curte a revenit asupra jurisprudenței anterioare și a dat o soluțiune contrară decizând că, în materie civilă, mandatul tacit nu poate fi dovedit decât conform art. 1111 și 1197 c. civ. prin probă scrisă sau prin martori cu un început de dovadă scrisă, pentru motivul că mandatul este un contract, că din termenii art. 1533 c. civ. nu rezultă că intențiunea legiuitorului a fost să deroge de la regulile generale de probațiune și că nici nu există vre un text care să prevadă o asemenea derogare. — În anul judecătoresc expirat, prezintându-se din nou chestiunea, Înalta Curte a menținut, după divergență ultima jurisprudență. În acelaș sens este doctrina și jurisprudența franceză.

Trebue să menționez, însă, că în doctrină se propune acum a se aduce un temperament la această soluțiune și de a se admite dovedirea mandatului tacit prin simple prezumțiuni sau martori când terții, cari invocă mandatul, se găsesc în imposibilitate de a produce vre un act scris în sprijinul cererii lor, întrucât n'a depins de dânsii de a și-l procura.

— Înalta Curte, tot după divergență, a precizat înținderea de aplicatiune a art. 2 din legea agrară din 17 Iulie 1921, după care pământul expropriat pe baza decretului lege No. 3697/918 și prin aplicarea scării progresive anexată lui, este definitiv expropriat. Se expropriază o moșie totală conform acestei scări progresive; posterior, soțul oferă Statului să ia și restul moșiei. Statul acceptă și se pronunță o hotărâre de expropriere pentru întreaga moșie. Mai târziu, femeia intență acțiune de anulare înstrăinării relativă la restul moșiei pe motiv că s'a violat dispozițiunea de ordine publică înscrisă în art. 1248 c. civ. care proclamă inalienabilitatea imobilului total. Naște întrebarea: o asemenea acțiune este oare admisibilă conform dreptului comun, sau trebue respinsă pe baza art. 2 din legea agrară din 17 Iulie 1921 care declară definitivă exproprierea operată pe baza decretului lege No. 3597/918? Înalta Curte a respins recursul în contra deciziunii Curții de Apel care confirmase hotărârea Tribunalului de admiterea acțiunii, și cu drept cuvânt. În adevăr, decretul-lege No. 3697/918 declară că se expropriază pentru utilitate națională pământul cultivabil în măsura și în condițiunile copinse în acel decret lege și conform scării progresive făcând parte integrantă din decret. De aici rezultă, pe de o parte, că nu există expropriere fără utilitate națională, și utilitate națională este numai acela și în măsura în care a determinat-o legiuitorul constituant; iar, pe de altă parte, că exproprierea este limitată ca înțindere la scara progresivă. Prin urmare, când dintr'o moșie s'a expropriat toată porțiunea de pământ prevăzută în scara progresivă, și când proprietarul oferă Statului a-l mai lua o porțiune de pământ și el acceptă, această operațiune nu are drept cauză utilitatea națională, căci, cu privire la această moșie, ea este satisfăcută,

și nu este o expropriere, de oare ce terenul ce a fost oferit excede cota din scara progresivă, ci pur și simplu o convențiune benevolă de vânzare-cumpărare al cărei obiect nu trece în patrimoniul Statului prin efectul constrângerii legii de ordine publică și prin aplicarea ac stei legi de către organele ce înstituie în acest scop, ci independent de prevederile decretului-lege No. 3679/918. — Dacă, dar, converșiunea este alinsă de vre un viciu care atrage nulitatea ei, proprietarul are dreptul să o deducă înaintea Justiției pe cale de acțiune principală, conform dreptului comun. Obiecțiunea trasă din dispozițiunea art. 2 din legea agrară de la 17 Iulie 1921 nu are fundament, de oare ce textul declară expropriat definitiv pământul expropriat pe baza decretului lege No. 3697/918 și prin aplicarea scării progresive; ori; în speță, transferul de proprietar al restului de moșie nu s'a făcut pe temeiul acestui decret lege și conform scării progresive, și deci operațiunea juridică, intervenită între proprietar și Stat, fiind o converșiune, nu are caracterul definitivității în îlesul legii agrare. Faptul că acest rest de moșie a fost copris în hotărârea de expropriere nu schimbă natura operațiunii, căci organele de aplicare a legii aprare nu aveau cădere să expropriere un pământ ce însăși această lege scutește de expropriere și rezervă proprietarului. — La acțiunea în anularea înstrăinării nu se opune dispozițiunea art. 73 din legea agrară care declară că „ori ce acțiune în revendicare... rămâne desființată de drept asupra porțiunii expropriate din ziua exproprierei” de oare ce din chiar termenii acestui text rezultă că prevederile lui nu sunt aplicabile de cât terenurilor trecute în patrimoniul Statului pe temeiul unei exproprieri, iar nu al unei converșiuni benevole.

Fără îndoială, însă că dacă pământul dintr'o moșie intră în domeniul Statului prin expropriere, prin aplicarea legilor agrare, proprietarul nu ar mai putea ulterior să pretindă, pe cale de acțiune principală, că organele înstitute au expropriat greșit, depășind cota legală și să i se restituie terenul luat în plus, căci atunci i s'ar opune cu succes dispozițiunea art. 2 din legea agrară de la 17 Iulie 1921, care declară definitivă o expropriere terminată.

— Curtea de Casație a avut o statua asupra admisibilității unei cereri de a se transforma separațiunea de corp în divorț definitiv în împrejurările următoare. O femeie originară din Transilvania, se căsătorește la Sibiu cu un italian, dotând astfel atât după legea italiană cât și după legea ungară naționalitatea italiană. Mai târziu, soțul intență acțiune în separațiune de corp în contra soției sale în Italia înaintea Tribunalului din Bari, care admite acțiunea. În 1924, soția cere Ministerului de Justiție din România ca în temeiul legii pentru dobândirea și pierderea naționalității române din 24 Februarie 1924 să fie considerată că a redobândit cetățenia română în urma separațiunii de corp pronunțată de Tribunalul din Bari; iar în 1925, ea pornește în contra soțului ei acțiune înțzând ca, pe baza art. 107 și 115 din legea matrimonială ungară, separația de corp să fie transformată în divorț. Curtea de apel din Brașov, reformând sentința primei instanțe, a respins cererea soției, iar Înalta Curte a respins, după divergență, recursul introdus de dânsa.

(Va urma.)

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Judecătorii

Cooperative sâtești. Delict de delapidare imputat vânzătorului art. 29 legea băncilor populare și art. 140 c. p. român. Lipsă de elemente. Achitare. Având în vedere, adresa cu No. 50.538/1928 a Centralei Cooperative-lor producție și consum, prin care a chemat în judecată pe Ioan Simion din comuna Ferendia, pentru delictul de delapidare, prevăzut de art. 29 legea Băncilor Populare, combinat cu 140 c. p. român, constituindu-se, parte civilă cu suma găsită lipsă și anume suma de 35.910 Lei.

Având în vedere că sus zisa adresă a fost însoțită de procesul verbal dresset în cauză de către, Mihai Erena, controlor în Centrala Cooperative-lor și pe baza acestui proces verbal, Cassa Centrală a cerut judecarea.

Având în vedere, că în ședința dela 1 Martie 1928, acuzatul a declarat, că nu a delapidat suma ce i se impută și că lipsa care a găsit-o controlorul Erena nu a putut-o justifica din următoarele motive: 1) A fost de bună credință când a primit marfa, fără a o fi cântărit sau a o fi măsurat ci a primit-o conform facturilor de cumpărare ce nu cădeau în sarcina sa. 2) La mai multe articole primite s'a remarcat ulterior lipsuri, lipsuri ce n'au putut fi constatate de cât la inspecția D-lui controlor. 3) N'a fost permanent vânzător ci și soția lui și fata, care din nepricepere de cântărire poate rezulta lipsa imputată față de care declarațiunile judecătoria, în baza art. 29 din legea Băncilor Populare, îndeplinind în descoperirea și instrumentarea delictelor prevăzute de această lege, și atribuțiunile judecătorului de instrucție, în baza art. 72 legea. Băncilor Populare, prezentul proces verbal având țările până la probă contrară, a admis acuzatului proba cu martori.

Având în vedere, că în ședința dela 1 Martie, au fost audiași, ca martorii: Gheorghe Oldea, Trifon Luncă, Crăciun Aurel și Leu Milan care sunt și membrii în consiliul de administrație al acestei Cooperative, ba mai mult, Gheorghe Oldea este și președinte al Cooperativei, care fiind audiași sub prestare de jurământ, declară, că acuzatul în calitate sa de vânzător, al Cooperativei, n'a putut delapida sumele ce sau găsit nejustificate, ca rezultat al mărfurilor găsite lipsă, dar poate să provină lipsa de acolo, că n'a fost el permanent în prăvălie, ci și fca și soția sa, care poate din nepricepere a dat la cântar mai mult de cât ar fi trebuit, cum de asemenea martorii precizează că mărfurile primite n'au corespuns mărimilor indicate în facturi, ci în totdeauna lipsea, ceva, totuși acuzatul în urma inspecțiunii D-lui controlor, a plătit toată suma ce i s'a imputat lui ca lipsă la mărfuri.

Având în vedere, depozitiunilor tuturor acestor martorii ce au fost admisibili a se audia în baza art. 72 din legea Băncilor Populare, a căror depozitiuni, sunt cele relatate mai sus și consemnate în procesul verbal, că constatăta fiind lipsa acestei sume din

Cassa Cooperativei Nedejdea din comuna Ferendia, lipsă ce acuzatul n'a putut-o justifica și nici combate, neînscrinduse în fals contra procesului verbal, urmează ca judecarea să vadă dacă se găsește în fața unei susțineri de fonduri, prevăzută și pedepsită de art. 29 din legea Băncilor Populare, sau în fața unei neglijențe sau nepricepe, în conducere, pentru care acuzatul nu poate răspunde penalmente.

Având în vedere, elementele constitutive ale acestui delict și cari trebuiesc neapărat a se vedea întrunite pentru a se face o bună aplicațiune a textului de lege sunt:

1. Infractorul să fie administrator, cenzor, funcționar, sau propus, al vreunei Bănci Populare obște de arendare, sau cumpărare, societăți Cooperative, etc. și în aceasta calitate să fi sustras fonduri pe care le deținea în virtutea însă-cinării sale.

2. Fapta să constituie deturnare sau sustragere de bani, materiale din partea acuzatului.

3. Agentul să aibă intențiunea frauduloasă, adică intențiunea răutăcioasă de a-și apropia fără drept și pentru todeauna bani sau mărfurile.

4. Fondul sustras sau deturnat se află în păstrarea sau mânărea acuzatului, în virtutea calității sale de vânzător, administrator, cenzor al Societății Cooperative.

Se analizăm faptele constatate în procesul verbal dela dosar. Elementele 1 și 3 se constată că nu există și deci nu este necesar să ne mai ocupăm. Elementul 2 și anume, faptul material de sustragere sau deturnare de fonduri, are ființă numai atunci, când se constată că acuzatul și-a însușit suma lipsă sau i a dat o altă destinație, de cât acela pentru care era destinat. Ori în spețe de nicăiri nu se constată, că acuzatul de azi și-a însușit suma de 35.910 lei în folosul lui, sau că ar fi destinat o altor scopuri, decât acelorora, pentru care implică însăși funcțiunea instituției băncilor populare, pentru că procesul verbal nu constată aceste.

Având în vedere că nici judecata nu poate trage concluzia, că suma lipsă din cassă, este datorită faptului sustragerii sau deturnării, pentru că nu are nici o bază pe care să-și sprijine o astfel de concluzie.

Că deci, neexistând elementul destragerii sau deturnării, nu poate exista nici al 4-lea element în comiterea faptului, care reiese din cel dintâi.

Că deci, judecata văzând, că delictul prevăzut de art. 29 din legea Băncilor Populare nu are ființă, în baza art. 326 din pr. p. urmează să achite pe acuzat, iar în cetace privește despăgubirile civile cerute de Centrala Cooperative-lor din adresa trimisă acestei judecătoria, rezultă că a primit suma pretinsă.

*Pentru aceste motive
In virtutea legii
hotărăște*

Judecătoria achită pe inculpatul Ioan Simion de 40 ani din comuna Ferendia, de sub acuzarea ridicată contra lui, pentru delictul de delapidare prevăzut de art. 29 legea Băncilor Populare și penat de art. 140 c. p. român și în consecință apără de orice

penalitate în procesul de fașă, obligă pe acuzat să plătească la mâna avocatului dr. Iosif Liuba în baza art. 485 pr. p. drep. spese de proces suma de 1000 lei. (Jud. de ocol Deta NP. 354—928 Jude Musateacu.)

• • •

I. Testamentul verbal privilegiat e valid, când s'a făcut de un militar chemat sub arme în noaptea mobilizării armatei austro-ungare în războiul mondial, în prezența a cel puțin doi martori capabili de a mărturisi, în sensul art. 29 și 30 din legea XVI/1876, chiar dacă testatorul n'a pronunțat „*expressis verbis*” că acela e testamentul său verbal, dar rezultă precis că este ultima lui voință, aceasta în baza majorității jurisprudenței dezvoltată, referitor la art. 15 din acea lege.

II. Minorul care reclamă ca succesori legal, trebuie să fie valabil reprezentat în proces.

III. Modificarea de acțiuni nu este, când reclamanta I moștenitoare rezervată, cu drept la 1/3 din jumătatea succesiunii adică 1/6, în conf. cu art. 766 c. civ. austr. cere în subsidiar, prin script întregitor al acțiunii, respectarea rezervei sale, câștigând astfel mai puțin de cât prin invalidarea testamentului; acestea în conf. cu art. 188 pct. 1 și 2 și art. 189 pr. civ. Trans.

IV. Prescripția extincțivă de 3 ani din art. 1847 c. civ. austr. pentru dreptul de a ataca un act de ultimă voință sau a reclama pozițiunea legitimă (rezerva), sau de a cere completarea ei, curge, în caz că succesorii nu s'au împărțit benevol dela comunicarea Deciziei de îndrumare la proces.

V. Cota cuvenită succesorilor rezervatori, în caz că nu se convine altfel, se socotește în bani, în urma unei expertize judecătorești în baza anexei 60 de sub art. 784 c. civ. austr. conf. ord. sulic din 7/II/1844.

VI. În conf. cu art. 391 pr. civ. Trans. se poate decide prin sentință interlocutorie în principiu asupra unor drepturi, în speșă, asupra invalidării testamentului verbal privilegiat sau asupra rezervei mamei testatorului ca singura rezervată în concurs cu văduva testatorului, urmând ca după rămânerea definitivă a sentinței interlocutorii să se hotărască asupra mărimii acelor drepturi și asupra cheltuielilor de judecată. (Sent. Nr. 8874—928 Jud. ocol Sibiu, Jude dl Vasiliu.)

• • •

Când un contract de întreținere intervenit între părinte și fiu, are a fi socotit ca o donațiune revocabilă din cauza ingraturității donatorului; și nu ca un contract oneros, anulabil prin o acțiune de invalidare? Transferarea unei averi de către tată fiului său pentru asigurarea intertenției sale la bătrânețe se privește de donațiune, când valoarea de circulațiune a acelei averi nu stă în nici un raport cu contrapresta-

țiunile, ori când acestea pot fi îndeplinite din venitul curat al averii transferate (Alföldi p. 259).

Dar și în cazul când natura averii transferate este de așa, că nu îngăduie un venit corespunzător valoarea de circulațiune a celeia, după cum este în speșă, unde este vorba de o curte, care în epoca transferului a reprezentat o valoare de 80.000 lei, deci o valoare respectabilă și însemnată în clasă țărănească, care însă, dacă s'er da cu chirie, nu ar aduce nici atâtă cât ar fi necesar pentru întreținerea părintelui, totuși fiind seamă, că dacă părintele nu ar fi transferat această avere ci ar fi vândut-o altuia — cu valoarea ei de 80.000 lei și prețul ar fi fost depus la o bancă, dobânzile rezultate din depunerea acestei sumă, ar fi fost suficiente pentru a-i asigura o intertenție bună și cinstită, — urmează că și în acest caz, contractul de întreținere intervenit între părinți, pe lângă o dreaptă și echitabilă interpretare, urmează a fi calificat tot de contract de donațiune pură, revocabil de donator conform disp. art. 948 c. civ. (Jud. ocol Mercurea Sibi, Jude E. Sfetan Nr. 4160—928)

Curți de Apel

Art. 389 pr. p. și refuzarea apelului. Când prin combinarea textelor penale aplicate în cauză cu art. 92 c. p. s'a aplicat infracțiunii pedeapsa cea mai mică ce se putea da în urma împrejurărilor ușurătoare, iar în contra unei asemenea hotărâri a tribunalului a declarat apel numai acuzatul și numai pentru ameliorarea pedepsei, conf. art. 389 pr. p. este inadmisibilă primirea unui astfel de apel. Când tribunalul omite această măsură Curtea de Apel în Camera de Consiliu în baza art. 400, 401 al 4, 405 al II și 424 pr. constatând că apelul în asemenea condiții este oprit se de lege îl refuză prin încheiere restituind dosarul. (C. de Apel Cluj S. I. N. C. 3025/929).

• • •

Remanerea primăriei în instanță ca organ al Comunei art. 9 și 10 legea activă. Răspundere conf. a l. 286 legea activă. La prima instanță dacă primăria a primit să stea în instanța ca pârâtă într'un proces de daune, nu mai poate ridica în apel incidentul conf. art. 180 pt. 3 pr. c. că nefiind prevăzută ca persoană morată în nici un text de lege n'are capacitatea de a sta în proces, caz când reclamanta trebuia să cheme în judecata Municipiul.

Căci dacă e adevărat ca primăria unei comune în conf. art. 9 și 10 leg. activă nu e o ființă capabilă de drepturi și obligațiuni, n'are capacitate de a sta în proces conf. art. 71 pr. c., apoi nu se poate prevala de astfel de decădere când din conținutul dosarului se evidențiază că reclamantul n'a înțeles să cheme la răspundere primăria municipiului în persoana membrilor săi, ci pe comuna municipiului în a cărei nume primarul ca reprezentant legal prin jurisconsultul orașului a primit să se judece la prima instanță ca pârâtă, fiind obligată ca atare la plata unor daune, chif ca în urmă să cheme la răspun-

dere pe funcționarii în subordine.

În conformitate cu dispoz. art. 286 din legea activă comuna municipiului este răspunzătoare de deunile cauzate unor localități publice de către aceste cele de bătași neținute în frâu de poliția care fiind în solda sa n'a fost utilizată ca atare.

Art. 286 din legea activă stabilește prezumția vinovăției comune prin comisiunea că n'a făcut tot posibilul pentru împiedecerea dezordinelor, aceasta prin derogățiune dela principiile art. 1296 c. c. a. ce hotărăște ca în indoielă impune păgubașului sarcina greșelii pârâtului.

Quantumul daunelor reclamate trebuie să fie dovedite conform dreptului comun. (C. Apel Cluj S. II NC. II 867—928)

Curtea de Casație

Recurs penal. Motiv invocat din oficiu. Caz de nulitate de formă (art. 384 p. 6, 385 p. 1 a. c. 412 al. 2 pr. pen. ard.) Potrivit art. 412 al. 2 pr. pen. atunci când acuzatul se prezintă fără a fi asistat de un apărător special, desbaterea apelatorie principală nu va putea avea loc, decât în prezența apărătorului public, de unde rezultă că: apărarea la audiență în apel este obligatorie.

Curtea de Apel ținând desbaterea principală fără prezența apărătorului public sau a unui apărător special, comite nulitatea de formă prevăzută de art. 384 p. 6, pr. pen. ce urmează a se lua în considerare din oficiu, iar decizia dată urmează a se casa. (Cas. II Nr. 9274—928.)

• • •

Desfacerea căsătoriei în baza art. 77 art. a) din I. matrimonială. Dispozițiunile legii acc. Judecăților nu se aplică în materie de divorț, care are procedura ei specială cuprinsă în art. 639—659 din pr. civilă. Părâsire justificată a domiciliului conjugal. 1) După art. 54 din legea accelerării, dispozițiunile citatei legi nu se aplică materiilor pentru cari prin legi s'a instituit o procedură specială, decât în măsura în care și sub regimul procedurii anterioare acestea se complectau prin dispozițiunile dreptului comun.

Că, normele ce reglementează procedura în procesul de divorț sunt cuprinse în art. 639—695 din pr. civ., cari toate laolaltă compun titlul XI din procedură, avându-și aplicațiunea numai în materia specială a divorțului.

Că, din modul cum s'a redactat zisele texte rezultă că, în procesul de divorț are să predominie oficialitățile după care instanțele sunt ținute ca din oficiu să clarifice starea de fapt, fără considerare la cererile pârâșilor, având în deosebi obligația de a aduna acele probe cari servesc pentru menținerea căsătoriei.

Și astfel fiind, în materie de divorț urmează a se decide că dispozițiunile legii acc. nu și pot avea aplicațiune.

II. Desfacerea căsătoriei o poate cere în baza art. 77 pct. a legea matrim., numai acel soț care a fost pârâșit fără just motiv și care are intențiune serioasă de a restabili conjugalitatea.

Oii, în speță recurenta s'a justificat arătând că nu a putut trăi la casa soțului său împreună cu soacra sa, de oarece a suferit din partea acestora un tratament insuportabil, și deci a putut deiega respective de a condiționa restabilirea vieții conjugale, mai ales că se stabilește în sarcina soțului acte culpabile (a bătut-o) și fapte (a trăit în concubinaj cu o altă femeie) din cari se poate conchide că i'a lipsit intenția serioasă de a restabili viața conjugală. (Sentința Curții de fond a fost casată cu trimitere și a se judeca din nou cu controlul probelor propuse de pârâta Cas. II Dec. No. 278/928.)

• • •

Legea și regulamentul exploatării CFR sunt extinse pe coprinsul întregii României, potrivit Decret Nr. 1727, 15 Mai 1920. Curtea: Asupra recursului declarat de Procurorul General contra Sentinței Nr. P. II 533/5928 din 10 Octombrie 1928, a Curții de Apel Cluj, Secția II a.

Având în vedere în fapt, că în ziua de 8 Noiembrie 1927, fiind găsit călătorind fără bilet în trenul Nr. 243, locuitorul... s'a dresat de către șeful stației Orăștie procesul verbal de contravenție la disp. legii și regulamentul de exploatare a CFR paragr. 21 cu adaosul IV—VI, care proces verbal a fost înaintat Tribunalului Hunedoara.

Că prin sentința Nr. 691/928 din 2 Mai 1928, Trib. Hunedoara, în baza art. 326 pr. pen. a achitat pe numitul contravenient, iar Curtea de Apel prin hotărârea sa supusă recursului, a confirmat Sentința primei instanțe, însușindu-și motivele din acea hotărâre.

Având în vedere că Dl. Procuror General a declarat recurs cu invocarea cazurilor de nulitate prevăzute de art. 385 p. I. l. (a) p. p., că dispozițiunile vechii legi de exploatare a CFR, care prevede sancțiunile pentru cei cari vor contraveni la regulamentul sus menționatei legi, nu sunt extinse în Ardeal.

Văzând decretul Nr. 1727 din 23 Aprilie 1920, publicat în Monitorul Oficial Nr. 32 din 15 Mai 1920, privitor la aplicarea tarifelor, prin acest Decret se dispune ca în locul regulamentelor de transport care au fost valabile în diferite teritorii, se aplică un regulament uniform, care cuprinde pentru traficul de călători etc. dispozițiunile regulamentului de transport pe CFR.

Considerând de pe altă parte că atât din dispozițiunile sale precise cât și din întreaga eco-

nomie a legii pentru exploatarea și organizarea CFR, rezultă că aceasta fiind o lege de unificare se aplică pe întreg teritoriul Statului Român.

Considerând că din moment ce legea de organizare a CFR este aplicabilă pe întreg teritoriul Țării, urmează ca legile sale regulamentare intervenite pe temeiul său al legilor ulterioare cu acelaș caracter și relative fie la exploatare fie la poliția exploatărei, au a se aplica tuturor ținuturilor alipite, deopotrivă.

Că de altfel acest lucru rezultă și din dispozițiunile art. 48 din sus citata lege, potrivit căreia Inspectorii de Mișcare, etc. sunt învestiți agenți ai Poliției Judiciare în dispozițiunile Cap. V p. p. în ceea ce privește contravențiunile etc. în legea specială a Poliției CFR și a Regulamentului său de exploatare, dispoziție prin care ținându-se seama de necesitatea unui sistem încă de organizare și administrare, s'a înțins și în ținuturile alipite dispozițiunile legii și regulamentulul sus citat.

Că din asemenea condițiuni faptul inculpatului încadrându se în dispozițiunile art. 23 din legea de Expl. a CFR dacă el ar fi stabilit, urmează că ambele instanțe au violat principiul de mai sus și deci urmează a se casa hotărârile ambelor instanțe de fond cu trimiterea cauzei spre o nouă judecare la Tribunal.

Pentru aceste considerațiuni, Curtea casează etc. (Cas. II Dec. Nr. 9822/928.)

• • •

După art. 434 al. 3 pr. pen, recursul făcut fără arătarea cauzei de nulitate urmează a fi respins ca nedeterminat. Curtea: Asupra recursului declarat de acuzatul Adam Voinescu și de apărătorul său contra sentinței Nr. P. II 359/5/928 din 13 Iunie 1928 a Curții de Apel secția II, prin care confirmându se sentința Nr. P. 1540/3/928 a Tribunalului Hunedoara, susnumitul acuzat a rămas condamnat în baza art. 279, 289, 92, 96, 98 c. p. și art. 1, 32 din legea pentru reglementarea portului armelor, la 3 ani temniță grea, ca pedeapsă principală, la excluderea dela funcțiuni publice și la suspendarea exercițiului drepturilor politice pe timp de 3 ani, ca pedeapsă complementară.

Având în vedere că, acuzatul personal nu învoacă nici o cauză de nulitate însprijinul recursului său, ci se mărginește numai a declara că face recurs întrucât nu este vinovat.

Considerând că după art. 434 al. 3 p. p. nu poate fi primit recursul făcut fără arătarea cauzei de nulitate.

Că, deci, recursul declarat în aceste condițiuni de acuzat, potrivit citatului text din procedură, urmează a fi respins ca nedeterminat.

Având în vedere că apărătorul acuzatului învoacă cazurila de nulitate prevăzute de art. 385 p. I. a. b. c. v. p.

Având în vedere că, instanțele de fond constată în fapt că în seara zilei de 27 Ianuarie 1928, în comuna Păncineș acuzatul Adam Voinescu, cu intențiune de a ucide, dar fără premeditare, a tras un foc de revolver, — pentru a cărei purtarea nu

avea permis legal — asupra victimei Avram Merean, care lovit de un glonț tras în abdomen, după scurt timp a încetat din viață.

Având în vedere că prin faptele astfel stabilite în sarcina sa acuzatul s'a făcut pasibil de crimă de omucidere prevăzută și pedepsită de art. 279, 289 c. p., cum și de infracțiunea penală de art. 1, 32 din legea pentru reglementarea portului armelor — cum bine au decis instanțele de fond.

Că, astfel fiind, fără temei se cere de către recurent casarea hotărârei atacate în baza art. 285 p. I. a. p. p. și anume pe motivul că în speță n'ar exista vre-o infracțiune, cum și în baza art. 385 p. I. b) p. p. că anume greșit ar fi fost calificate faptele constatate în sarcina acuzatului.

Având în vedere că după cum rezultă din lucrările de la dosarul cauzei, prin ultimul motiv de casare, bazat pe art. 385 p. I. c. p. p. se pretinde de recurent că rău instanțele de fond au înlăturat legitima apărare invocată de acuzat.

Considerând însă că, din cele stabilite în fapt nu rezultă să fi existat în chiar momentul când a fost comisă crima un atac iminent, nedrept, îndreptat din partea vătămatului asupra persoanei acuzatului, cum cere art. 79 c. p.

Că așa fiind instanțele de fond se găseau în tot dreptul lor de a înlătura mijlocul de amărare propus de acesta.

Că, dar, motivul ultim de casare se găsește asemenea nefondat și ca etare și recursul introdus de apărătorul inculpatului urmează a fi respins.

Pentru aceste motive Curtea respinge recursul. (Cas. II dec No 6503 din 17 August 1928).

INFORMAȚIUNI

Ultima mișcare în magistratură cuprinde și numirea ca președinte titular al secției I de la Curtea de Apel din Cluj a dlui Ion Mănescu, consilier cu grad de președinte de la această Curte. Numirea aceasta în persoana destinsului nostru coleg și merituos colaborator al revistei „Ardealul Juridic” constituie pe lângă confirmarea unui drept câștigat prin muncă perseverentă și o distincție binemeritată acordată unui magistrat priceput, integru și muncitor, care timp de aproape patru ani a condus în mod efectiv o mare parte din lucrările secției al cărui titular a devenit. Il felicităm sincer și-i dorim mai de parte spor la muncă Revista mai relevă cu mândrie o altă meritată și grabnică avansare în persoana dlui Vasile F. Petrescu, ca primpreședinte al trib. Târnava Mare alt distins și zelos colaborator al sau.

• • •

„Ardealul Juridic” trebuie să apară în luna Mai ca număr festiv, pentru a-și manifesta astfel participarea la serbările de aniversare a zece ani dela uniunea tuturor românilor.

Aportul efectiv adus de această revistă la înfăptuirea unificării pe tărâmul legislației românești timp de nouă ani de apariție ne îndrituește a spera în reușita acestei manifestări. Rugăm și pe această cale pe colaboratorii revistei să ne trimită din timp articolele cu cari înțeleg să participe la această operă.

» FRIGIDAIRE «

**Mai rece ca ghiata
Mai ieftin ca ghiata
Mai sanatos ca ghiata**

Frigul pentru nevoile casnice, comerciale și industriale produs în mod automat pe cale electrică. Pentru demonstrații vă stă cu plăcere la dispoziție

AUZOMECANICA S. A. CLUJ

**Strada Regina Maria Nr. 10
Calea Dorobanșilor Nr. 18**

Reprezentanța generală:

Leonida & Co. S. A. din București

„Auto-Mecanica” S^ocietate Anonimă

Depozit de cauciucuri. Piese de schimb și accesorii **Str. Reg. Maria 10 Telefon 2-16 Cluj**

Reprezentanța generală:

Garaje, benzină și ulei. Atelier de reparațiuni **Cal. Dorobanșilor 18. Telefon 4-89 Cluj**

Leonida & Co. București

Reprezentant al automobilelor

Chevrolet, Cadillac, La Salle, Pontiac și Oakland
renumitele uzini a lui General Motors